Losy wyprawy Jerzego Mniszcha po bogactwa Moskwy i koronę carską dla jego córki Maryny zadecydowały o przyszłości całej Europy Wschodniej. W konsekwencji zdarzeń, jakie miały miejsce w tym czasie, do władzy w Rosji dochodzi dynastia Romanowów, która zbudowała własne imperium, a następnie na długie lata podporządkowała sobie Rzeczpospolitą.

Baśń „Lewiatan królowej Bony" jest prawie gotowym scenariuszem filmowym opowiadającym o tych wręcz baśniowych kartach historii. Jest w niej wszystko: bajeczne wyzwania i próby, jakie dla bohaterów zgotował los, namiętność i rządza władzy, zachłanność ludzka i romantyczne marzenia, wielka miłość i zdrada, gorączka złota, wielka wyprawa pełna przygód i zaskakujących zwrotów akcji po bogactwa Moskwy, egzotyka, porywczość i nieobliczalność ludzi stepu, wytworna dyplomacja i bezlitosna walka o władzę i bogactwo, potwór strzegący skarbu, duchy i wspaniała lekcja historii. Wśród bohaterów tej baśniowej kroniki historycznej jest aż trzech carów rosyjskich: Borys Godunow, Dymitr Samozwaniec i Wasyl Szujski. Wydarzenia, w tym wspaniałe przyjęcia i bitwy opisane w niej naprawdę miały miejsce. Triumfalny wjazd Mniszcha i Maryny do Moskwy jest zgodny z zapiskami kronikarskimi. Historyczną postacią jest nawet wiedźma Olena, która miała dar, jak Kasandra przepowiadania przyszłości. Z tych wszystkich względów „Lewiatan królowej Bony" jest baśnią, która każdy powinien przeczytać.

Jan Kopka